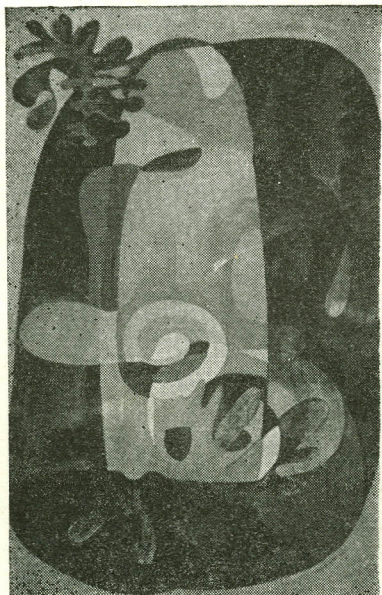

Az Alföld Képcsarnoka

ILLÉS ÁRPÁD

Azon kevesek közé tartozik, kiket több évtizedes pályájukon mindig az önmagukhoz való hűség, az ebből fakadó művészi és emberi következetesség jellemzett és tett rokonszenvenné. Le tudott mondani a hangos sikerről, vállalta a csak egész szűk körben való ismertséget, elégnek érezte a választottak elismerését és sohasem veszítette el hitét a művészet s a maga művészetének értelmében. A hatvanadik életéve felé közeledik, de mint Major Máté írta róla: alkotásait és művészetét tekintve mégis a fiatalok közé kell őt sorolnunk. S valóban, legutóbbi tárlata a Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállítási termében egy lobogó koloristát mutatott be, aki 1963-as kiállítása óta még bátrabban él a színtantázia korlátlan látvány lehetőségével.

Illés Árpád nem divatból szürrealista, hanem mert eleve annak született. Talán a sors ezzel akarta kárpótolni a nagyon is reális minden napok robotjáért, amit a rajztanári állás jelentett számára. Az iskolai munka egyhangúsága nem szegte szárnyát fantáziájának és munkakedvének. Mindig művészien kidolgozott – de sohasem kiagyalt képein bőven találkozunk realista elemekkel. Világában, képein van valami Kelet meseszertűségéből, dúsgazdag képzeletéből, amellyel az ott alkotó nemzedékek kicsip-

kézték monumentális épületeiket, szinte végtelen sűrűre csomózták az ornamentikától gazdag szőnyeget. Színek és tárgyi alakzatok gomolyognak Illés Árpád képein, amelyeknek még a legelvontabbján is találkozunk az értelem megfogható jegyeivel, függetlenül a lélekből, az érzelmi világból – a színek által – kiváltott hatásoktól.

Szuggesztivitása nemcsak széles színskálájában, hanem a színek dinamikájában is megnyilatkozik. A formák mintha zenei tételékké, ezek pedig olyan ütemekké oldódnának, amelyekből végül is logikusan épül a képszimfónia. Mert Illés valóban szereti a zenét s ennek akkordjait képein a színek s ezek fokozatai, harmóniai és ellentétei jelentik. Nem elkalandozás a témától, mint Gulácsynál, aki portrefestés címén Mozart-zenét vélt festeni, miközben a modellt átküldte a szomszéd szobába. Illés Árpádnál a zeneiség, a színek hangzatai hallatlan művészi fegyvelemről beszélnek, megvesztegető következetessége ezért is vált lehetővé s ezért is bírta mostoha évtizedeken át energiával a sokszor reménytelennek látszó művészsorsot.

Csodálatos és szép világ az 1908-ban született Illés Árpád művészetében. Ismét megállapíthatjuk, milyen gazdag képzőművészetünk tehetségeiben és jelentős életművekben.

SZÍJ REZSŐ